

részvényest megillető jogát. Azonban nem lehet kizárni olyan különleges eseteket, amikor a vállalatirányításhoz valamennyi részvény feletti ellenőrzés szükséges: az itt vizsgált előírásnak csak ilyen esetekben lenne létjogosultsága, úgy, hogy alkalmazása az ellenőrző hatóságok engedélyéhez lenne kötve.

4.8 A felvásárlási ajánlatokról szóló irányelv 16. cikkéből kiinduló **39b. cikk** az előző cikk tükörképe: a kisebbségi részvényesek megkövetelhetik, együttesen vagy egyénileg, a többségi részvényestől, hogy megvegye tőlük az abban a társaságban lévő részvényeiket, itt is „valós áron”. Itt is érvényesek – *mutatis mutandis* – az előző bekezdésben tett megjegyzések. Az

illetékes hatóságoknak ezúttal is csak bizonyított szükségesség esetén lenne szabad hozzájárulniuk a kényszereladáshoz, kizárva ebből a körből azt az esetet, amikor kizárólag a társaság rossz kilátásai miatt kíván valaki a részvényeitől megszabadulni.

4.8.1 A fenti két esetben az EGSZB a méltányosság és az általános jogérzék alapján ugyanarra a következtetésre jut: a részvényesek választási szabadságát teljes mértékben meg kell őrizni, és azokat nem korlátozhatják érdekeikhez képest külső megfontolások, kivéve a bizonyított szükségesség különböző eseteit.

Brüsszel, 2005. július 13.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelvek módosításáról meghatározott jogi formájú társaságok és az összevont (konszolidált) beszámolók tekintetében”

COM(2004) 725 final – 2004/0250 (COD)

(2005/C 294/02)

2005. február 3-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 44. cikkének (1) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett kérdésben.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció véleményét 2005. június 23-án elfogadta. (Előadó: **Harry Byrne**).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. július 13–14-én tartott 419. plenáris ülésén (a július 13-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. Összefoglaló

1.1 A beszámolókról szóló irányelv módosítására irányuló javaslat az Európai Bizottság által 2003. május 21-én elfogadott, a vállalati jog és a vállalatirányítás korszerűsítését célzó cselekvési terv folyamánya.

1.2 A cél az európai vállalatok által közzétett pénzügyi kimutatások és éves jelentések iránti bizalom további erősítése a részvényeseknek és más érdekelteknek (pl. alkalmazottaknak és beszállítóknak) nyújtott megbízható, teljes körű és könnyen hozzáférhető tájékoztatás révén.

1.3 Az EGSZB e dokumentum bizonyos részletkérdéseirehöz megjegyzéseket fűzött, amellyel, hogy általánosságban támogatja a kitűzött célt, és úgy véli, szükséges lépésről van szó a valamennyi érintett védelméhez vezető úton.

2. Az Európai Bizottság javaslatának részletei

2.1 A javaslat a számviteli irányelvek (78/660/EGK és 83/349/EGK) alábbi szempontok szerinti módosítását irányozza elő:

- (a) Meg kell állapítani az igazgatóság tagjainak kollektív felelősségét, vagyis a társaság vezető testületeinek (igazgatótanács, vállalatvezetés, felügyelőbizottság) tagjai kollektíven felelnek a pénzügyi kimutatások elkészítéséért;
- (b) Fokozni kell az átláthatóságot a kapcsolt felek tranzakcióival kapcsolatban, vagyis azokban az esetekben, amikor a vállalatok tranzakciói menedzsereikkel, az utóbbiak családtagjaival vagy más, úgynevezett kapcsolt felekkel nem a szokásos üzleti feltételeknek megfelelően zajlanak le;
- (c) Fokozni kell az átláthatóságot a mérlegen kívüli megállapodásokkal kapcsolatban a számviteli irányelvekben jelenleg szereplő követelmények aktualizálása, többek között azoknak a speciális célú jogalanyokra (*Special Purpose Entities*, SPE) történő kiterjesztése révén;

(d) Be kell vezetni a vállalatirányítási nyilatkozatot, vagyis minden jegyzett társaságnak – éves jelentésének egy meghatározott részében – tájékoztatást kell adnia saját gyakorlatáról a „vállalatirányítási nyilatkozatban”.

2.2 Az Európai Bizottság hangsúlyozza, hogy megközelítése elvi alapokon nyugszik, ami szándékai szerint biztosítja az arányosságot és a rugalmasságot.

2.3 Az Európai Bizottság elismeri, hogy a javaslat nem tartozik a Közösség kizárólagos illetékességi körébe, de hangsúlyozza, hogy a pénzügyi kimutatások EU-szintű összehasonlíthatóvá tétele szükséges a nyilvánosság ezekbe vetett bizalmának növeléséhez.

3. Általános észrevételek

3.1 A közelmúltban Európában és azon kívül bekövetkezett botrányok fényében az EGSZB elismeri a pénzügyi kimutatásokba vetett bizalom erősítésének szükségességét, ezért határozottan támogatja ezt a kezdeményezést.

3.2 Az EGSZB támogatja a javaslat elvi alapú megközelítését, mivel egyetért azzal, hogy az egyes szabályokat meg lehet kerülni, illetve azok elavulhatnak.

3.3 Tekintettel a vállalkozó kedv és a foglalkoztatás EU-n belüli ösztönzésének szükségességére, fontos, hogy a jelentéskészítési kötelezettségek ne rójanak túl nagy terhet az érintetteknek. Az elburjánzó jelentéskészítés ráadásul azzal a hátránnyal járhat, hogy kevesebb figyelem jut a valóban fontos dolgokra. Ezért az EGSZB üdvözli a „lényegbevágóság” kritériumának rögzítését a javaslatokban, és felveti, nem ezt a követelményt kellene-e a számviteli irányelvek meghatározó elemévé tenni.

3.4 Az EGSZB azt is fontosnak tartja, hogy a tőzsdén nem jegyzett KKV-k jelentéskészítési kötelezettségei ne rójanak aránytalan terheket ezekre a vállalkozásokra, amelyek a fejlődés motorját képezik az EU-ban. Az EGSZB tisztában van azzal, hogy a tagállamok saját hatáskörükben megengedhetik a kis- és középvállalkozásoknak, hogy ne teljes mértékben teljesítsék a jelentéskészítési kötelezettségeket. Az EGSZB véleménye szerint érdemes lenne alapvetően felülvizsgálni a KKV-kra megállapított küszöbököt, különös súlyt helyezve a legkisebbek terheinek csökkentésére ⁽¹⁾.

(1) A negyedik irányelv 11. és 27. cikke meghatározta rendre a kis- és a középvállalkozások méretére vonatkozó kritériumokat, amelyeket az irányelven belül alkalmazni kell. Ezek a következők:

	11. cikk (kisvállalkozások)	27. cikk (középvállalkozások)
Mérlegfösszeg	Eur 3 650 000	Eur 14 600 000
Nettó forgalom	Eur 7 300 000	Eur 29 200 000
Az alkalmazottak átlagos száma a pénzügyi évben	50	250

3.5 Az EGSZB-nek tudomása van arról, hogy a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) jelenleg külön szabvány-csomag kialakításán dolgozik a KKV-k számára. Az EGSZB támogatja ezt a kezdeményezést.

4. Konkrét észrevételek

4.1 A vezető testületek tagjainak felelőssége

4.1.1 Az EGSZB támogatja a vezető testületek tagjainak az éves jelentések és beszámolók iránti, az EU-ban már általánosan elismert **kollektív felelősségét** megállapító javaslatokat. Kétlépcsős struktúra esetén azonban fontos, hogy minden testületre (it, vállalatvezetés, fb) csak saját feladatköre erejéig háruljon felelősség, mely nem léphet túl az adott testület nemzeti jogban rögzített illetékességén.

4.1.2 Az EGSZB azt javasolja, a vezető testületek tagjai legyenek kötelesek legjobb tudásuk szerint, külön felszólítás nélkül minden olyan információt megadni a könyvvizsgálónak, amit a vállalat pénzügyi jelentése és beszámolója szempontjából relevánsnak ítélnék.

4.2 Tranzakciók kapcsolt felekkel

4.2.1 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság azon célkitűzését, hogy fokozni kell a tőzsdén nem jegyzett vállalatok esetén a kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók átláthatóságát annak érdekében, hogy sikerüljön visszaállítani a közvélemény vállalati pénzügyi kimutatásokba vetett bizalmát. A kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók gyakran különös jelentőséggel bírnak a magántulajdonú vállalatok, így a KKV-k esetében.

4.2.2 A negyedik irányelv 43. cikke (1) bekezdésének 7b) pontját módosító 1. cikk rendelkezése szerint közzétételre kell, hogy kerüljön az olyan kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók „jellege, üzleti célja és összege”, amelyeket „nem a szokásos üzleti feltételek szerint” hajtottak végre. Ez a közzététel különösen azáltal lép túl az IAS 24 követelményein, hogy előírja az ilyen tranzakciók „üzleti céljának” megjelölését.

4.2.3 Az EGSZB megkérdőjelezi a javaslat azon szándékát, hogy túllépjen az IAS 24-en, ami valószínűleg olyan jelentős többletköltségeket eredményezne a nem jegyzett társaságok számára, ami többet nyomna a latban, mint a pénzügyi kimutatások felhasználóit érintő előnyök.

4.3 A mérlegen kívüli megállapodások és a speciális célú jogalanyok (SPE-k)

4.3.1 Az Európai Bizottság a közzétételt kívánja javítani annak a konkrét követelménynek a meghatározásával, hogy a lényeges, SPE-ket is érintő mérlegen kívüli „megállapodásokról” a szöveges beszámolóban szólni kell. Az EGSZB támogatja ezt a követelményt, de aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a „megállapodás” fogalma nem kerül meghatározásra, és így homályos marad. Ezért az EGSZB véleménye szerint további tisztázásra és iránymutatásra van szükség, esetleg megfelelő példákon keresztül.

4.3.2 A KKV-kre tett hatás csökkentése érdekében az EGSZB azt javasolja, hogy a tagállamok kapjanak lehetőséget arra, hogy szigorúan csak a vállalatok pénzügyi helyzetének elbírálásához szükséges adatokra korlátozzák a közzétételi kötelezettséget.

4.4 Vállalatirányítási nyilatkozat

4.4.1 Az EGSZB üdvözli azt a tőzsdén jegyzett társaságokkal szemben támasztott követelményt, hogy tájékoztatást kell adniuk a befektetők számára nagy jelentőséggel bíró vállalatirányítási struktúráikról. A nyilatkozat megjelentetése az éves jelentésben arra kötelezi majd a könyvvizsgálókat, hogy kifejtésük véleményüket arról, az éves jelentés összhangban van-e az adott pénzügyi évről szóló beszámolójával, ami már érvényes magára az éves jelentésre a negyedik irányelv 51. cikkének (1) bekezdése alapján.

4.4.2 Probléma adódhat azonban abból, hogy néhány tagállam már túlmént a negyedik és a hetedik irányelv követelményein, és az éves jelentést – mely a jövőben magában foglalná a vállalatirányítási nyilatkozatot – teljes körű könyvvizsgálathoz köti. Az EGSZB úgy véli, a vállalatirányítási nyilatkozatnak nem minden eleme alkalmas arra, hogy teljes körű könyvvizsgálat tárgyát képezze. Megoldást jelenthetne, ha arra köteleznék a jegyzett társaságokat, csatolják a vállalatirányítási nyilatkozatot az éves jelentéshez és beszámolóhoz, miközben a nyilatkozat továbbra is abban – a fenti, 4.4.1. pontban kifejtett

– értelemben képezné ellenőrzés tárgyát, hogy összhangban van-e az éves beszámolóval.

4.4.3 Az EGSZB véleménye szerint a 46a. cikk (3) bekezdésének hatóköre túl tág. Ezért a következő megfogalmazást javasoljuk: „leírás a társaság belső ellenőrzési és kockázatkezelési rendszereinek fő sajátosságairól”.

4.5 Egyéb pontok

4.5.1 A hetedik irányelvet módosító 2. cikkben használt terminológia, azaz a „közvetlen jelentőséggel bír és segítséget jelent” kitétel különbözik a negyedik irányelv módosításakor használt „lényeges, és segítséget nyújt” kifejezéstől. Semmi látható ok nincs erre a következetlenségre. Az EGSZB azt javasolja, hogy az utóbbi, általa fontosnak ítélt „lényeges” szót tartalmazó megfogalmazás forduljon elő mindkét esetben.

4.5.2 A negyedik irányelv 43. cikke (1) bekezdésének 7b) pontját módosító 1. cikk használja a „nem a szokásos üzleti feltételek szerint” kitétel. Hasonló megfogalmazást találunk a hetedik irányelv 34. cikkének 7b) pontja vonatkozásában. A magyarázó feljegyzés a „nem a szokásos üzleti feltételek szerint” kifejezést a következőképpen definiálja: „vagyis nem független felekként”. Mivel az utóbbi általánosan elfogadott számviteli műszó, véleményünk szerint használata helyénvalóbb a módosított irányelvek szövegében.

Brüsszel, 2005. július 13.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND
